

อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น การบริหารกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑. สภากรุงเทพมหานคร ซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

๒. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย

ทั้งสองฝ่ายต่างได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง แยกจากกันอย่างเด็ดขาด และมีความสัมพันธ์กันในลักษณะของการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน แต่ในที่นี้จะขอนำมากล่าวได้เฉพาะในส่วนของสภากรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งเข้ามาโดยถือเกณฑ์จำนวนราษฎรหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภา ๑ คน อายุของสภามีกำหนดคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง และอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร เมื่ออายุของสภาสิ้นสุดลง ให้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งครบวาระ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากครบวาระ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่จัดเลือกตั้งก็ได้ แต่สมาชิกผู้เข้ามาแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาที่เหลืออยู่เท่านั้น

สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีหน้าที่โดยสรุปดังนี้ คือ

๑. อำนาจในการเสนอและการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการตราข้อบัญญัติ

๒. อำนาจในการพิจารณาและให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓. อำนาจในการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีวิธีควบคุมได้ ๔ ประการ คือ

๓.๑ โดยการตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งถือได้ว่าเป็นมาตรการที่ใช้ในการควบคุมได้ทางหนึ่ง

๓.๒ โดยการเสนอญัตติ เพื่อให้กรุงเทพมหานครดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร หากที่ประชุมสภาเห็นชอบในญัตติของสมาชิกสภา ก็จะส่งญัตติในเรื่องนั้น ๆ ให้ฝ่ายบริหารพิจารณาดำเนินการต่อไป

๓.๓ โดยการอภิปรายทั่วไป ซึ่งจะกระทำได้โดยสมาชิกสภาจำนวนไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเข้าชื่อเพื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานครได้

๓.๔ โดยการเป็นกรรมการสภา ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของสมาชิกสภาที่จะควบคุม ติดตามผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารได้ เพราะคณะกรรมการของสภามีอำนาจกระทำกิจการ หรือ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ แล้วรายงานต่อสภากรุงเทพมหานคร เมื่อสภากรุงเทพมหานครรับทราบรายงานของคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ประธานสภา ก็จะส่งเรื่องให้ฝ่ายบริหารพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔. อำนาจในการอนุมัติและการพิจารณาให้ความเห็นชอบในกิจการที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขอความเห็นชอบจากสภา หรือต้องรายงานให้สภาทราบ

๔.๑ การตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๔.๒ การดำเนินกิจการนอกเขตกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๔.๓ การกระทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัท หรือการถือหุ้นในบริษัท (ต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) ตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ ส่วนการเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่กรุงเทพมหานครถืออยู่ต้องได้รับอนุมัติจากสภากรุงเทพมหานคร

๔.๔ การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น โดยเรียกค่าบริการได้โดยตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๔.๕ การมอบให้เอกชนกระทำกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนกรุงเทพมหานครได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้กระทำกิจการดังกล่าวข้างต้นให้เป็นไปตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๔.๖ การนำทุนสำรองเงินคลังไปซื้อพันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ หรือกองทุนที่รัฐตั้งขึ้น ตามข้อ ๗ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง เงินสะสม พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๗ การโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนไปตั้งจ่ายเป็นรายการอื่นในหน่วยงานเดียวกันหรือหน่วยงานอื่น หรือโอนงบประมาณจากหน่วยรับงบประมาณไปเพิ่มในรายจ่ายงบกลาง ตามข้อ ๒๙ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔.๘ การขอเงินไว้เบิกเหลือมปีงบประมาณในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณยังมีได้ก่อนนี้ผูกพัน (กันเงินได้ไม่เกินหนึ่งปีงบประมาณ) ตามข้อ ๓๗ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔.๙ การก่อกู้เงินผูกพันงบประมาณมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป (ยกเว้นโครงการซึ่งได้ระบุไว้ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย) ตามข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔.๑๐ การกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๑๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๔.๑๑ การกู้เงินจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ตามมาตรา ๑๑๗ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๔.๑๒ รับทราบรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจแล้ว ตามมาตรา ๑๒๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๕. อำนาจในการอนุมัติ

๕.๑ การอนุมัติข้อกำหนดกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๕.๒ การอนุมัติให้ขยายระยะเวลาในการพิจารณาของคณะกรรมการออกไป ตามข้อ ๑๐๕ แห่งข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานครฯ

๖. อำนาจในการวินิจฉัย

๖.๑ ให้สมาชิกสภาฯ ออก เพราะเห็นว่าได้กระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง มติของสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา ตามมาตรา ๒๓ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

๖.๒ ให้สมาชิกลาประชุมในสมัยประชุมหนึ่งเกินกว่าสามวันที่มีการประชุมตามข้อ ๑๒๔ แห่งข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานครฯ

๖.๓ กรณีมีปัญหาจะต้องตีความข้อบังคับ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย เมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในที่ประชุม ผลเป็นประการใดแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด ตามข้อ ๑๒๖ แห่งข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานครฯ

๗. ร่วมกับฝ่ายบริหารในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน